

קול צופיין

קול צפ"ן נשא קול יחדו ירגנו

ויקהל תשע"ט השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו** זצוק"ל

השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

תפילת הציבור נשמעת תמיד חשיבות התפילה במניין

כפר עכו אמר משום ר' שמואל שאילו היו ישראל חסרים עוד אחד לא היו מקבלים את התורה."

מעמד הקהל – כיום שניתנה בו בסיני

גם במעמד הקהל שמתקיים פעם בשבע שנים ההקלה נועדה להביא את השראת השכינה. עליה כתב הרמב"ם: "וגרים שאינן מכירין חייבין להכין לבם ולהקשיב אונם לשמוע באימה ויראה וגילה ברעדה כיום שניתנה בו בסיני". לכן גם חכמים צריכים לשמוע את התורה, לא בשביל ללמוד אלא בשביל להיות בהרגשת מעמד הר סיני. אפילו חכמים גדולים שיודעים כל התורה כולה חייבין לשמוע בכוונה גדולה יתרה, ומי שאינו יכול לשמוע מכוין לבו לקריאה זו שלא קבעה הכתוב אלא לחזק דת האמת ויראה עצמו כאילו עתה נצטוו בה ומפי הגבורה שומעה, שהמלך שליח הוא להשמיע דברי האל" (חגיגה ג ט).

מטרים שום אָבן אֶל אָבן בְּהִיכַל ה'

הפלא של פרשת ויקהל הוא שכבר בציווי על הקמת המשכן הם מצטווים על הקהל לצורך השראת השכינה, למרות שבפועל השכינה אמורה להיראות עליהם רק בסיום כל הפעולות. מסתבר שהשראת השכינה מתחילה כבר בעת שמתעסקים בבניין, מעין מה שנאמר אצל הנביא חגי שאומר לעם ישראל "ועתה שימו נא לבבכם מן היום הנה נְעַמְלָה מִקְדָּשׁ שׁוֹם אָבן אֶל אָבן בְּהִיכַל ה'" – מיום שתתחילו לבנות את בית המקדש, תחול אצלכם הברכה – "מִן הַיּוֹם הַזֶּה אֶבְרָךְ" (חגי ב טו-יט).

ויקהל - ביום הקהל

נקהלים עם השכינה

בפרשת "ויקהל" אנו קוראים על ציווי המשכן, בפרשת "פקודי" על השלמת מלאכתו, ובפרשיות "צו" ו"שמיני" אנו חוזרים וקוראים על הקמת המשכן בפועל, שם מתחיל הציווי במילים "וְאֵת כָּל הָעֵדָה הַקֹּהֵל אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כְּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ וַתִּקְהַל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד" (ויקרא ח, ג-ד). ההקלה של העם בחנוכת המשכן נועדה לאפשר את השראת השכינה, כדכתיב: "וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת הָעָם וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם" (ויקרא פרק ט כג).

מתן תורה – יום הקהל

גם במתן תורה באה השראת השכינה מתוך הקהלת עם ישראל. לכן לא נקרא יום מתן תורה בשם זה אלא בשם: "יום הקהל". דכתיב: "וַיִּתֵּן ה' אֱלֹהֵי אֶת שְׁנֵי לִוְיָתָן הָאֲבִנִּים קְתָבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים וַעֲלִיָּהֶם כָּכָל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' עִמָּכֶם בְּהַר מֹתוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקֹּהֵל" (דברים ט י), וכך עוד שתי פעמים (י ד, יח טז).

שאילו היו ישראל חסרים עוד אחד לא היו מקבלים את התורה

ההקלה הכרחית להשראת השכינה. כך אמרו חכמינו במדרש (בראשית רבה פרשה ע פסקה ט) "ונאספו שמה כל העדרים - ר' שמעון בן יהודה איש

המרכז ההלכתי העולמי

ע"י מורי הוראה מרבני בית מדרש "דרכי הוראה לרבנים" בראשות מורנו הרב יוסף אליהו שליט"א.

072-260-2020 (בשעות 12-22) ניתן לשלוח שאלה בוואצפ למספר 054-319-8126

למייל rabanim.online@gmail.com באתר www.darchei-horaah.org

יכוון להתפלל בשעה שהציבור מתפללים

הקשר בין הקהלת עם ישראל להשראת שכינה הוא היסוד להלכה שאומרת כי אדם צריך להשתדל להתפלל עם הציבור אפילו כאשר הוא אנוס ולא מתפלל בבית הכנסת. ואם אינו יכול להתפלל עם הציבור בפועל, יתפלל בזמן שהם מתפללים. "ואם הוא אנוס שאינו יכול לבוא לבית הכנסת - יכוון להתפלל בשעה שהציבור מתפללים" (שולחן ערוך אורח חיים סימן צ סעיף ט).

אפילו יש שם חוטאים

ולא יאמר אדם: לא נאה לי להתפלל עם פלוני, כי "תפלת הציבור נשמעת תמיד ואפילו היו בהן חוטאים אין הקדוש ברוך הוא מואס בתפלתן של רבים. לפיכך צריך אדם לשתף עצמו עם הציבור ולא יתפלל ביחיד כל זמן שיכול להתפלל עם הציבור" (רמב"ם הלכות תפלה פרק ח א). ובבאר היטב (סימן צ ס"ק יא): "ואפילו איכא בצבור הרבה חוטאים לא ימנע מלהתפלל עם הציבור" (ועיין שערי תשובה ס"ק יא שאומר דווקא מעט חוטאים).

ונקדשתי בתוך בני ישראל

בכל התפילה יש מעלה להתפלל במניין, אבל יש חלקים בתפילה שלא נאמרים אלא במניין עשרה, כמו "קדיש", "קדושה" ו"ברכו". וכך בגמרא: "אמר רב אדא בר אבהו, מניין שאין היחיד אומר קדשה? שנאמר: 'ונקדשתי בתוך בני ישראל' (ויקרא כב), כל דבר שבקדשה לא יהא בפחות מעשרה. מאי משמע? דתנא רבנאי אחיה דרב חייא בר אבא: אתאי, תוף, תוף, דתניב הקא, ונקדשתי בתוך בני ישראל, וכתביבתם, (במדבר טז) ה'בדלו מתוך העדה הזאת'. ואתאי 'עדה' 'עדה', דכתביבתם, 'עד מתי לעדה הרעה הזאת' מה להלן עשרה, אף כאן עשרה" (מגילה כג ע"ב. ברכות כא).

קדושה צריכה להיות בתוך בני ישראל. כדי שהיא תיקרא "בתוך" נדרש מספר של אנשים שנקראים "עדה". מחטא המרגלים למדנו שהמינימום של אנשים שנקראים "עדה" זה עשרה אנשים, שהרי מתוך 12 המרגלים היו עשרה שחטאו (להוציא את כלב ויהושע), והם נקראו "עדה" שנאמר: "עד מתי לעדה הרעה הזאת".

מהדרין להתפלל עם העבריינים

לא לחינם בחרה התורה ללמד אותנו דווקא מסיפור המרגלים ש"עדה" הם עשרה, ללמדנו שלא מודקדים באנשים שמצטרפים למניין. ולא עוד, אלא שמהדרים לקחת דווקא חוטאים לרומם אותם. כך למדנו מהגמרא בכריתות (ו): "אמר רב חנא בר ביזנא אמר רבי שמעון חסידא: כל תענית שאין בה מפושעי ישראל, אינה תענית, שהרי חלבנה - ריחה רע, ומנאה הפתוב בין סמני הקטרת. אביי אמר, מהכא, (עמוס ט) 'ואגדתו על ארץ יסדה'".

ואומרים בשם הרב בית ישראל, כי לכן דווקא ביום כיפור אנו מתירים להתפלל את העבריינים, כי עיקר עבודת יום הכיפורים היא הקטורת.

ובמשנה אמרו כי מי שאינו מצטרף חוטאים לתפילתו הוא הולך בדרכי המינים. "האומר יברכך טובים - הרי זה דרך מינות" (מגילה כה ע"א). והסביר רש"י "שאנו כולל רשעים בשבחו של מקום, וחכמים למדו (כריתות ו, ב) מחלבנה שריחה רע ומנאה הכתוב בין סממני הקטורת, שמצריכן הכתוב בהרצאתן להיותן באגודה אחת".

מחלל שבת בפרהסיה

גאון עוזנו ותפארתנו בעל הבן איש חי זיע"א ענה לשואלים מהעיר שנחאי האם לצרף למניין מי שמחלל שבת בפרהסיה, וכתב כי מי שמחלל שבת בפרהסיה מתירים לו להתפלל בבית הכנסת ולומר קדיש, אבל ישתדלו שיהיה מניין גם בלעדיו, ויאמר שליח הציבור קדיש במקביל לאמירת הקדיש של מחלל השבת כדי להוציא את הציבור ידי חובה.

באופן זה לא תיווצר ח"ו שנאה ואיבה, שלא ירגיש הוא או הקהל שהתפילה שלו לא נחשבת. ובמקום שמצוי דבר כזה, טוב להנהיג שהש"ץ יאמר כל השנה קדיש, כדי שבעת שיזדמן מחלל שבת לא יהיה ניכר הדבר באמירת הש"ץ, כיוון שדרכו תמיד בכך. אמנם לא יתנו לו להיות שליח ציבור וכד', כיוון שבמקרה זה כל הציבור לא יצא ידי חובה.

"וצריך להזהרז לבלתי יצרפו אותו למנין עשרה ולהעלותו לס"ת בחובת היום, אלא יעלה אחר חובת היום בדלוג. ואם יראו הקהל דאיכא איבה ושנאה ומחלוקת אם לא יעלו את זה האיש בראשונה בחובת היום בשבת ויו"ט - אה"נ יעלו זה הפסול בתוך חובת היום, אך לא תהיה עלייתו משלמות הפרשה דחובת היום, אלא העולה אחריו יחזור ויקרא לו החזן הפסוקים שקרא עם זה האיש הפסול וממילא תהיה עלייתו וקריאתו של זה הפסול כאלו אינה והיה כלא היה, דודאי עדיף טפי לעשות כן בהיכא דרואין שיצא מדבר זה שנאה ואיבה ומחלוקת" (שו"ת רב פעלים חלק ג - אורח חיים סימן יב).

עובר על איסורי דרבנן

אמנם מי שעובר על איסורי דרבנן, ובפרט שלא כל כך מביין את עניינם, אין מחמירים עליו בכל אלה. וכן כל מי שאינו שומר כל המצוות או שעובר על איסור מהתורה, הרי זה מצטרף אלא אם כן התרו בו ונשאר ברשעו, שאינו מצטרף. ואדם שמוגדר כאינו שומר מצוות, שמזמינים אותו להשלים מניין ובא במעט שמחה או רצון - מצטרף למניין אע"פ שיודעים בו שלפעמים מחלל שבת וכד' כיוון שכעת מצטרף ומן הסתם מהרהר תשובה בליבו. אמנם אם הוא בא להשלים מניין בגלל שרוצה לעשות טובה למישהו, ואין בלבו אמונה - אינו מצטרף.

אונן, שיכור וישן

"אונן", דהיינו שמת לו מת משבעה קרובים, ועדיין לא נקבר, לא מצטרף למניין. וכן שיכור שאינו יכול לדבר בפני מלך, לא מצטרף, וכן ישן לא מצטרף, עד שיקיצוהו (בא"ח ויהי ה-ו). ואפילו יש תשעה שעונים לקדיש אחרי שליח הציבור, ואחד ישן, לא מצטרף. "לפי שהישן יש בו הסתלקות נשמה קצת ואין קדושה שורה עליו אלא אדרבא קצת טומאה שורה עליו אפילו ישן ביום, לכן אין לצרף אפילו באחד, וכן ראוי להורות דאפילו באחד ישן לא יאמרו קדיש אלא עד שיקיצו אותו, ואם אי אפשר להקיצו - לא יאמרו".

התפילה שאנו מתפללים היום היא בשם כלל ישראל, שכל התפילות מתאחדות בבית המקדש לתפילה אחת של כלל ישראל שבה מסייעים אלו לאלו בתפילתם

כופים בני העיר להשלים מניין

שלא יתבטל התמיד

כמו ש"כופין בני העיר זה את זה לבנות בית הכנסת" (שו"ע אורח חיים -

מי שיש לו בית הכנסת בעירו ואינו נכנס שם להתפלל, נקרא שכן רע

וכש'אדם לא נמצא בדרכים אלא בית הכנסת הוא סמוך לביתו, מצווה להיות מעשרה ראשונים. "ישכים אדם לבית הכנסת, כדי שימנה עם היו"ד הראשונים" (צ"ד). ובגמרא (ברכות ח ע"א) נאמר על אלה שלא באים להתפלל במניין בבית הכנסת: "אמר רבי לוי, כל מי שיש לו בית הכנסת בעירו ואינו נכנס שם להתפלל, נקרא 'שכן רע', ש'נאמר, (ירמיה יב) 'כה אמר ה' על כל שכני הרעים הנגעים בנחלה אשר הנחלתי את עמי את ישראל'. ולא עוד אלא שגורם גלות לו ולבניו, ש'נאמר, (שם) 'הנני נתשם מעל אדמתם, ואת בית יהודה אתוש מתוכם'". וכן נפסק בשו"ע (סימן צ"א).

תוכחת מגולה לאותן האנשים שהם בעיר ומתעצלים לילך לבית הכנסת

כמה צריך אדם בתוך העיר ללכת לבית הכנסת? בהלכות נטילת ידיים כתב המג"א (סק"א) ושו"ע הרב (סעי' א') ועוד אחרונים שהיושב בביתו צריך לטרוח ד' מילין מביתו, והחיי אדם (כלל מ' סעי' י"א) ופמ"ג (א"א סק"א) ומשנ"ב (סק"ג) בשם אחרונים הכריעו שדי לו בשיעור מיל. "וזה הסעיף הוא תוכחת מגולה לאותן האנשים שהם בעיר ומתעצלים לילך לבית הכנסת להתפלל מנחה ומעריב".

במשנה ברורה (ס"ק נב) הביא דעה שצריך לטרוח מיל מביתו ולא מקצה העיר. אמנם בכף החיים (ס"ק קז) הביא משם תשובת בנין עולם (ג') שבימינו שהערים גדולות לא מחשבים את המרחק למיל מביתו, אלא מקצה העיר. "דאם כן עיר גדולה כאנטוכיא והבית הכנסת יהיה בעיר רחוק מביתו מיל לאו יהא צריך לילך? אלא העיקר לחשוב שיעור מיל כמו בשבת חוץ לעיר דשיעור מיל סמוך לעיר בתר עיר גריר".

ורוכב דינו בכל זה כמהלך ברגליו

זמן הילוך מיל הוא 18 דקות. וזמן הילוך 4 מילים הוא 72 דקות. האם כש'אדם נוסע במכונית מחשבים דרך של מיל ממש, או שמחשבים זמן נסיעה של 18 דקות?

בביאור הלכה בהלכות נטילת ידיים (קסג סעי' א' ד"ה ברחוק) כתב כי למי שיש מכונית צריך לחשב מיל או ד' מילין לא לפי המרחק אלא לפי הזמן. "ומסתברא דכשהוא נוסע בגמלא פרחא, כגון על פאסט (רכבת), אין חושבין לפי אורך הדרך אלא לפי חשבון הזמן של הילוך ד' מילין". ולכן מי שנמצא בדרך ואין לו מים, ויש מים במסלול שלו אחרי נסיעה של 72 דקות, יחכה את הזמן הזה לצורך נטילת ידיים של אוכל. וכן הדין לגבי תפילה - ימתין להתפלל אם אחרי נסיעה של 72 דקות בדרכו ימצא מניין. ואם לא בדרכו - יסטה מהמסלול 18 דקות.

אמנם במשנ"ב (צ"ב ס"ק י"ז) כתב לעניין נטילת ידיים לתפילה כי השיעור הוא במרחק ולא בזמן, וגם מי שרוכב על סוס שיכול לגמוע ד' מילים בפחות זמן. "ורוכב דינו בכל זה כמהלך ברגליו". ומקור דבריו בגמרא פסחים (צד ע"א) שמחשיבה את המרחק מירושלים למי שצריך להקריב קרבן פסח לפי המרחק ולא לפי הזמן. "תנו רבנן היה עומד חוץ למודיעים ויכול ליכנס בסוסים ובפרדים יכול יהא חייב? תלמוד לומר 'ובדרך לא היה' והלה היה בדרך. היה עומד לפני מן המודיעים ואין יכול ליכנס מפני גמלים וקרונות המעכבות אותו. יכול לא יהא חייב? תלמוד לומר 'ובדרך לא היה' והרי לא היה בדרך". על

סימן קנ"א, כן כופים זה את זה להשכיר אנשים להשלים מניין. אמנם "אין כופין להשכיר להשלים מניין, כי אם בימים הנוראים" (שולחן ערוך או"ח נה כב). ובלבד שחסרים אחד או שניים ועיי"ש. והוסיף הרמ"א כי אם יש מניין שגרים במקום אחד והאנשים מתעצלים מלהגיע לתפילה, "כופין זה את זה בקנסות שיבאו תמיד מניין לבית הכנסת שלא יתבטל התמיד" (תשובת ריב"ש סימן תקי"ח).

כל המתפלל אחריו בית הכנסת, נקרא רשע

ובגמרא (ברכות ו ע"ב): "אמר רב הונא: כל המתפלל אחריו בית הכנסת, נקרא 'רשע', ש'נאמר, (תהלים יב) 'סביב רשעים יתהלכון, כרם זלת לבני אדם'". ומסבירה הגמרא שהוא מתפלל גם לכיוון אחר ולא לכיוון של המתפללים. ועד כמה חמור העניין הזה מביאה הגמרא מעשה: "ההוא גברא דקא מצלי אחריו בי כנישתא, ולא מיחדר אפיה לבי כנישתא. חלף אליהו, אידימי ליה כטייעא. אמר ליה, קדו בר קיימא קמי מר? שלף ספסיקא וקטליה". כלומר, היה אדם שהתפלל מחוץ לבית הכנסת לכיוון אחר, עבר אליהו הנביא ונדמה לו כמו סוחר ערבי, אמר למתפלל שבחוי: נראה כאילו אתה מתפלל לאלוהים אחר, כביכול יש לכם שני אלוהים. הוציא חרבו והרגו.

אמנם אם כל הקהל טועים ומתפללים לכיוון לא נכון, לא ישנה היחיד מכל הקהל, ויתפלל יחד איתם לכיוון המוטעה שלהם, כדי שלא יראה כאילו מתפללים חלילה לשתי רשויות.

חולף ואינו נכנס

ובשו"ע: "אסור לעבור חוץ לבית הכנסת בצד שהפתח פתוח בו, בשעה שהציבור מתפללים, מפני שנראה ככופר, כיון שאינו נכנס להתפלל". אמנם אם ניכר שהוא חלק מהמתפללים אלא שכעת הוא טרוד, "אם נושא משאו או שלבוש תפילין או שיש בית כנסת אחר בעיר או שיש לבית הכנסת זה פתח אחר - מותר" (צ"ע ט"ח).

כמה להרחיק לתפילה במניין?

הליכה להתקדש

הגמרא במסכת פסחים (מו ע"א) אומרת כי אדם שנמצא בדרך - צריך ללכת ארבעה מילין (כ-4 קילומטר - 3840 מטר) בשביל למצוא מים לנטילה או מניין לתפילה. "אמר רבי יוסי ברבי חנינא: לא שנו אלא לפניו, אבל לאחריו אפילו מיל אינו חוזר. אמר רב אחא: ומינה, מיל הוא דאינו חוזר הא פחות ממיל חוזר". וצריך ללכת 4 מילים כשהמים או המניין נמצאים במסלול המתוכנן שלו. אבל אם הם לא במסלול שלו, ילך רק מיל אחד שהוא כמעט קילומטר (960 מטר).

רק אם לא ילך יחידי ויגיע בעוד היום גדול

בשולחן ערוך נפסק שעושים כן רק כשאין סכנה בדבר: "ההולך בדרך והגיע לעיר ורוצה ללון בה, אם לפניו עד ד' מילין מקום שמתפללים בעשרה - צריך לילך שם; ולאחריו - צריך לחזור עד מיל כדי להתפלל בעשרה". עוד שם: "יש מי שאומר שמכל שכן שלא ישכים אדם לילך מעיר שמתפללים בה בעשרה, אם יכול לבוא למחוז חפצו בעוד היום גדול ושלא יהא צריך ללכת יחידי אחר התפילה" (סימן צ"ט-יז).

כן פסק בשו"ת משנה הלכות (חלק טו סימן ע) שלא מחייבים אותו לנסוע במונית.

ובפסקי הלכות יישב את דברי המשנה ברורה שלא יסתרו אלה את אלה וכתב כי יש הבדל בין "נוסע בעגלה ובזמניהם שהדרכים לא היו סלולים ונוחים, ולכן הכריע לומר דכיון דגם בנסיעה בעגלה יש בזה משום טירחא ולכן אין להתחשב בזמן אלא במרחק הדרך של ד' מיל כעין הולך ברגליו, ואפילו שגומע את הדרך הזו בזמן קצר יותר מהולך ברגליו, מכל מקום הטירחא עדיין קיימת. אבל בביאור הלכה בהלכות נטילת ידיים דמירי ברכבת, והוא הדין במוניות דימינו, שהנסיעה נוחה וקלה, לכן אין מתחשבים לפי מרחק המקום אלא לפי הזמן של הליכת ד' מיל לפניו ומיל לאחריו, וזמן הליכת מיל הוא 18 דקות, וד' מיל 72 דקות".

אבל אם מתיירא לסטות מנתיב נסיעתו משום חששות סכנות הדרכים, אין חייב בכך ואפילו יודע שיש מניין קרוב בנסיעה של 18 דקות. כמו כן, מי שאין לו רכב פרטי, אינו חייב לנסוע בתחבורה ציבורית כדי להגיע למקום המים או למקום המניין, כי אין חיוב לבזבז כספו לכך, אף שצריך אדם להוציא מכספו עבור קיום מצוות עשה ואף מצוות דרבנן.

להתפלל עם הציבור – מה שהציבור מתפלל

בעיר שיש בה בתי כנסיות הרבה, אין אחת נמשכת אחר חברתה

בשולחן ערוך בהלכות שבת (רסג יב) כתוב: "אם רוב הקהל קבלו עליהם שבת, המיעוט נמשכים אחריהם על כרחם". וכל זה רק אם כל אנשי העיר או אנשי היישוב קיבלו עליהם שבת. אבל אם יש מניינים שונים בעיר, יכול לקבל עליו שבת בזמן הראוי ולא לפי הזמן שלהם. כך משמע מסעיף טו בשו"ע וכך כותב המשנה ברורה: "וכן בעיר שיש בה בתי כנסיות הרבה אין אחת נמשכת אחר חברתה ואפילו אם באחת רוב. אבל אם עושה מנין בביתו אפי' מנין קבוע בטל אצל הרוב" (משנה ברורה סימן רסג ס"ק נא).

לא תתגודדו – לא תעשו אגודות

המהרש"ק בחכמת שלמה (רל"ג ס"א) כתב כי מי שבא לבית הכנסת ועדיין לא התפלל מנחה, והציבור כבר התחילו להתפלל ערבית, לא יכול להתפלל תפילת י"ח כשהם קוראים קריאת שמע וברכותיה. שזה נראה כמו אגודות אגודות. והגמרא במסכת יבמות (יד ע"א) דרשה: "לא תתגודדו - לא תעשו אגודות אגודות". אבל אם מתפלל תפילת י"ח של מנחה כשהם מתפללים תפילת י"ח של ערבית, רשאי (חוץ משבת, כדלעיל).

ובשו"ת משנה הלכות (חלק ו סימן מה) כתב כי כל זה אפשרי רק באדם אחד שבשעה שהוא מתפלל תפילת י"ח לא ניכר אם הוא מתפלל מנחה או ערבית. אבל אם יש ציבור שמתפלל מנחה כשאחרים מתפללים ערבית, הרי זה "לא תתגודדו". אבל ברבים להתפלל ערבית בצבור בבית אחד ומנחה בצד שני נראה דלכ"ע ה"ל משום לא תתגודדו ואסור לעשות כן אליבא דכ"ע".

כל ישראל יש להם חלק

מכל ההלכות הללו למדנו כמה חשובה התפילה בציבור לעומת תפילה ביחיד. וכל התפילה שאנו מתפללים היום היא בשם כלל ישראל, גם בנוסח התפילה שהיא בלשון רבים ולא בלשון יחיד וגם בכיוון התפילה, שכל התפילות מתאחדות בבית המקדש לתפילה אחת של כלל ישראל שבה מסייעים אלו לאלו בתפילתם.

וככל שהתפילות תהיינה יותר בהקהל ובשמחה, כך תשרה עליהן יותר שכינה, ויותר ישמעו לרצון. ויהי רצון שנעמוד כולנו בהר בית ה' ויתקיים בנו "ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך", אמן ואמן.

סיפורים על הרב זצ"ל

קפיצת הדרך לתפילת ותיקין בישראל

סיפר איציק גולן מגבעת-שמואל: נסענו עם הרב זצ"ל לבודפשט לעניין ציבורי חשוב, ובדרך ביקרנו בכמה קברי צדיקים. בדרך חזרה נפרדנו וחזרנו במטוסים שונים. היינו קבוצה של אנשים, וחלק מאתנו חזר לארץ מוקדם מהרב. המטוס של הרב היה צריך לצאת שעה אחריו. לפי התוכנית של הטיסה, היינו אמורים להגיע לשדה התעופה שעתיים לפני הנץ החמה, מספיק זמן בכדי לעבור את המכס ולנסוע לירושלים להתפלל עם הנץ החמה. כאמור, המטוס של הרב היה אמור להגיע שעה אחריו, מה שאומר שהרב יכול להתפלל שחרית עם הנץ החמה בשדה התעופה לוד בישראל. חששנו שלא יהיה מניין בנץ לרב, והחלטנו במטוס כי חלק מאתנו יישאר בשדה התעופה כדי שלרב יהיה מניין עם נחיתתו בישראל.

הרבה פעמים מדברים על ניסים שקורים לצדיקים. אבל כשרואים את זה בעיניים ממש – זה אחרת. אין שום הסבר למה שקרה שם, כי כשהגענו לשדה התעופה בישראל ראינו את הרב לפנינו בביקורת הדרכונים. זה היה פלא גמור, כי ידענו את השעה שבה הוא המריא לבודפשט וידענו שהוא טס במטוס רגיל ולא במטוס קונקורד מהיר. הוא יצא שעה אחריו והגיע לפנינו. אנחנו יודעים שהרב מאוד מקפיד להתפלל כל ימיו בנץ החמה. אנחנו גם יודעים ש"הקובע מקום לתפילתו, אלוהי אברהם בעזרו". לא ידענו עד כמה זה חשוב עד שראינו בחוש איך ארץ ישראל קפצה לקראתו של הרב. שיתפלל שחרית עם נץ החמה בבית המדרש שלו, בנחת ובשלווה.

אנשים ענווים ומחבבים מצווה

סיפר הרב פרידלנד, מורה בישיבה של חב"ד בצרפת: גרתי בצרפת, והגביר ספרא שגר במונקו נהרג. הרב זצ"ל, שהיה ידיד נפשו של ספרא, היה אמור להגיע ללוויה. חמי היה זה שארגן את הגעתו של הרב זצ"ל למקום, אלא שאז הוא קיבל הודעה שיש בעיה. שעות הטיסה הן כאלה שהרב עלול לפספס תפילת ותיקין במניין. ואם זה יהיה כך, הרב לא יגיע ללוויה. ברגע האחרון נמצא פתרון, שהרב יטוס דרך באזל. הוא נסע לציריך, ארגנו לו מניין ותיקין ומשם הוא המשיך ללוויה. כולנו נדהמנו מהסיפור הזה, איך הרב לא מוותר על תפילת ותיקין גם אם הוא צריך לטרוח הרבה בשביל כך במחיר היקר הזה שלא ישתתף בהלוויה של ידיד נפשו.

תשובה כהלכה

לכל זמן זמנא. האם עדיף לנסוע להתפלל במניין לאחר סוף זמן תפילה שחרית, או להתפלל ביחיד לפני? ואם עבר זמן תפילה, האם עדיף להתפלל ביחיד או במניין? האם מוטב להתפלל תפילת יחיד לפני סוף זמן קריאת שמע או במניין לאחר סוף שמע? עדיף להתפלל יחיד בזמן. אם עבר זמן התפילה, עדיף במניין. עדיף להתפלל תפילת יחיד לפני סוף זמן קריאת שמע מתפילה במניין לאחר סוף זמן קריאת שמע.

סאמחה? מניין. בעלי לא מקפיד על תפילות במניין, אף שבעבר היה מקפיד. מאוד חשוב לי שיחזור לעשות זאת והערתו לו בדרך נעימה והוא ביקש שאפסיק להעיר ושהוא ילד גדול. איך עלי לנהוג עם בעלי? א] את יכולה מדי פעם ללכת במקומו לשיעורי תורה או לתפילות במניין, זה בוודאי יביך אותו ואולי יעזור אותו. ב] להרבות בבית שמחה. אל תעירי לו הערות. ג] להתפלל עליו מאוד מאוד בעיקר בהדלקת נרות ובשעות רצון אחרות.

אחסן לתפילות. האם יש טעם לתפילה בלי כוונה? הוזהר הקדוש כותב שתפילה בלי כוונה במניין עולה לשמים ומתקבלת. תפילה ביחיד בלי מניין נשמרת במחסן מיוחד, וכשמגיעה תפילה טובה היא מעלה את כל התפילות האלו ביחד איתה.

למעלה מ-30 נבואות מתגשמות לגבי ענייני הספר בלבד ותחזית מופלאה מומשים בטבלאות ותחזית וגרפים שמראים את תודת הנס

ספרו החדש של הרב שמואל אליהו

נבואות מתגשמות בישראל

למחיר: 99 ש"ח
"ספר הנבואות" הרב שמואל אליהו
hanevuah.co.il